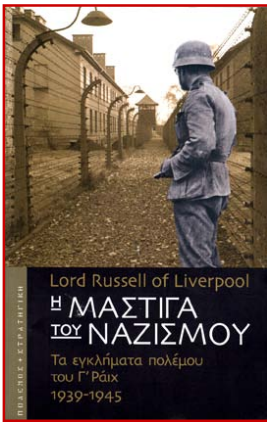

■ 27η Γανουαριού: Διεθνής Ήμέρα γιά τὰ θύματα τοῦ Όλοκαυτώματος

Ή «τελική λύση» τοῦ Έβραϊκοῦ Ζητήματος* Μέρος Γ΄

Μεταξὺ Σεπτεμβρίου 1941 καὶ Φεβρουαρίου 1943, τὸ Εἰδικὸ Συγκρότημα Δράσης D (Einsatzgruppe D), πὺ ἀποτελοῦνταν ἀπ' τὰ SS, τὴν SD, τὴν Γκεστάπο καὶ ἄλλες ἀστυνομικὲς μονάδες, καὶ ἦταν προσκολλημένο στὶς δυνάμεις τοῦ φον Μανστάϊν στὴν Ρωσία, ἦταν ὑπεύθυνο γιά τὴν μαζικὴ ἐξόντωση χιλιάδων Έβραίων διὰ τυφεκισμοῦ, ἀπαγχονισμοῦ, δηλητηρίασης σὲ θαλάμους ἀερίων καὶ πνιγμοῦ.

Lord Russell of Liverpool
Ή ΜΑΣΤΙΓΑ
ΤΟΥ ΝΑΖΙΣΜΟΥ
Τὰ ἐγκλήματα πολέμου
τοῦ Γ΄ Ράϊχ
1939-1945

Οἱ μονάδες ἀπ' τὶς ὁποῖες ἀποτελοῦνταν αὐτὸ τὸ Einsatzgruppe βρισκόνταν ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ότο Όλεντορφ. Αὐτὸς ὁ νέος, πὺ τὸ 1941 ἦταν μόλις 33 ἐτῶν, εἶχε καταταγεῖ στὰ SA σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν καὶ στὴν SD ἓνα χρόνο ἀργότερα.

* * *

Λίγους μῆνες πρὶν ἀρχίσει ἡ εἰσβολὴ στὴν Ρωσία, ἔγιναν ρυθμίσεις γιά τὴν ξεχωριστὴ χρῆση τῶν μονάδων τῆς SIPO σὲ περιοχὲς ἐπιχειρήσεων.

Οἱ μονάδες αὐτὲς ὀνομάζονταν Einsatzgruppen καὶ ὑποδι-

(*) Lord Russell of Liverpool, Ή Μάστιγα τοῦ Ναζισμοῦ - Τὰ ἐγκλήματα πολέμου τοῦ Γ΄ Ράϊχ, 1939-1945, ἐκδόσεις «Ίωλκός», Ἀθήνα 2007. • Ήπιμέλ., ὑπέρτιτλ., παράγγρ., ἔντονα ἡμέτ.

αιρούνταν σὲ Einsatzkommandos. Οἱ ρυθμίσεις ἔγιναν μεταξύ ΟΚΗ καὶ ΟΚW ἀπ' τὴν μιὰ μεριά καὶ RSHA ἀπ' τὴν ἄλλη. Ἐνας ἐκπρόσωπος τοῦ Αρχηγοῦ τῆς SIPO καὶ τῆς SD θὰ διοριζόταν ἀντίστοιχα σὲ κάθε Ὀμάδα Στρατιῶν καὶ σὲ κάθε Στρατιά καὶ θὰ εἶχε στὴν διάθεσή του εὐκίνητα στρατεύματα τῆς SIPO καὶ τῆς SD.

Αὐτὴ ἡ συμφωνία δημιούργησε μιὰ νέα κατάσταση, διότι προηγουμένως ἡ καθεμιὰ στρατιά ἔφερε τὴν δική της εὐθύνη καὶ μὲ τὰ δικά της μέσα ἐκτελοῦσε τὸ καθήκον γιὰ τὸ ὁποῖο μελλοντικὰ πλέον θὰ ἦταν ἀποκλειστικὰ ὑπεύθυνη ἡ SIPO.

Ἐκτοτε, τὸ κάθε Einsatzgruppe θὰ ἦταν προσκολλημένο σὲ μιὰ συγκεκριμένη Ὀμάδα Στρατιῶν καὶ θὰ κινοῦνταν μαζί της. Τὸ πεδίο δράσης του θὰ ἦταν λοιπὸν τὸ πεδίο δράσης τῆς Ὀμάδας Στρατιῶν. Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς SIPO καὶ τῆς SD στὴν Ὀμάδα Στρατιῶν δικαιοῦνταν νὰ ἐκδίδει ὁδηγίες πρὸς τὶς μονάδες, ἀναφορικὰ μὲ τὰ καθήκοντά τους, ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια ἡ Ὀμάδα Στρατιῶν μποροῦσε νὰ ἐκδώσει διαταγὲς ἂν τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ ἐπιχειρησιακὴ κατάσταση.

Σχηματίστηκαν τέσσερα Einsatzgruppen καὶ τὸ Einsatzgruppe D, ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ὀλεντορφ, ἦταν ἄμεσα συνδεμένο μὲ τὴν 11η Στρατιά πού τότε διοικοῦσε ὁ φον Μανστάϊν καὶ δροῦσε στὴν **Οὐκρανία**.

* * *

Δόθηκαν διαταγὲς στὸ Einsatzgruppe D νὰ «ἐξοντωθοῦν» οἱ Ἑβραῖοι στὴν ζώνη εὐθύνη του. Τὶς διαταγὲς αὐτὲς ἐπανελάβε προσωπικὰ ὁ Χίμλερ, ὅταν ἐπισκέφτηκε τὸ Einsatzgruppe στὸ **Νικολάγιεφ**, τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1941. Συγκέντρωσε τοὺς ἡγέτες καὶ ἄνδρες τῶν Einsatzkommandos καὶ τοὺς εἶπε ὅτι δὲν θὰ εἶχαν καμία προσωπικὴ ποινικὴ εὐθύνη γιὰ τὴν ἐκτέλεση αὐτῆς τῆς διαταγῆς τοῦ Χίτλερ.

Ἡ ὑπαρξὴ αὐτῶν τῶν διαταγῶν καὶ ἡ ἐκτέλεσή τους ἦταν γνωστὲς στὸν διοικητὴ τῆς Στρατιάς. Ἡ 11η Στρατιά ἐξέδωσε διαταγὴ νὰ μὴν ὑλοποιηθεῖ καμία ἐξόντωση σὲ ἀκτίνα 200 χλμ. ἀπ' τὸ ἀρχηγεῖο της.

Ἐπιπλέον, στὴν **Συμφερούπολη** ὅπου ἐξοντώθηκαν 10.000

Ὁτο Ὀλεντορφ
(1907-1951).

Έβραιοι σε μία μαζική επιχείρηση, ή διοίκηση τῆς Στρατιᾶς ζήτησε ἀπ' τὸν Ὀλεντορφ νὰ προχωρήσει σὲ ἐκτελέσεις, γιατί ὑπῆρχε ἡ ἀπειλὴ τοῦ λιμοῦ καὶ ἡ ἔντονη ἔλλειψη κατοικιῶν.

Τὰ παρακάτω στοιχεῖα μιᾶς μαζικῆς ἐκτέλεσης τὰ δίνει ὁ ἴδιος ὁ Ὀλεντορφ, ποὺ ἦταν παρὼν σὲ ἀρκετὲς ἀπ' αὐτές.

Τὸ τοπικὸ Einsatzkommando ἐπιχείρησε νὰ συγκεντρώσει ὅλους τοὺς Έβραίους τῆς περιοχῆς μέσω τῶν προγενέστερων καταγραφῶν τοὺς σὲ μητρώα. **Αὐτὲς οἱ καταγραφές** θὰ ἀποτελοῦσαν ἔργο τῶν ἰδίων τῶν Έβραίων. **Κάτι τέτοιο** θὰ ἐπιτυχανόταν, λέγοντάς τοὺς πῶς ὁ στόχος τῶν καταγραφῶν ἦταν ἡ ἐπανεγκατάστασή τοὺς.

Μετὰ τὴν καταγραφή στὰ μητρώα, συγκεντρώνονταν οἱ Έβραιοι καὶ μεταφέρονταν στὸ σημεῖο τῆς ἐκτέλεσης, ποὺ ἦταν συνήθως μία ἀντιαρματικὴ τάφρος. **Ἡ ἐκτέλεση** διενεργούνταν μὲ στρατιωτικὸ τρόπο ἀπὸ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα.

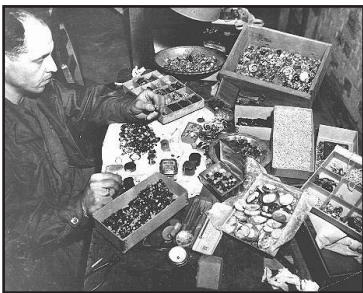
Μὲ πρόταση τοῦ Ὀλεντορφ, μεταφέρονταν κάθε φορὰ στὸ σημεῖο τῆς ἐκτέλεσης μόνο ὅσοι Έβραιοι ἔπρεπε νὰ ἐκτελεστοῦν ἄμεσα. **Αὐτὸ γινόταν** γιὰ νὰ μειωθεῖ στὸ ἐλάχιστο ὁ χρόνος ἀπ' τὴν στιγμή ποὺ τὰ θύματα θὰ ἐνημερώνονταν γιὰ τὴν τύχη τοὺς μέχρι τὴν στιγμή ποὺ θὰ ἐκτελούνταν.

Τὰ θύματα ἐκτελούνταν ὄρθια ἢ γονατιστὰ κατὰ μῆκος τῆς τάφρου, μέσα στὴν ὁποία ἔπεφταν στὴν συνέχεια. **Πρὶν** θαφτοῦν τὰ σώματά τοὺς, οἱ διοικητὲς τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος εἶχαν διαταγὴ νὰ διασφαλίσουν ὅτι ἦταν ὅλοι νεκροὶ καὶ ν' ἀποτελειώσουν ὅσους δὲν ἦταν.

Ὅλα τὰ τιμαλφὰ τῶν θυμάτων κατάσχονταν (μόλις συγκεντρώνονταν οἱ Έβραιοι) καὶ παραδίνονταν στὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν. **Σ'** αὐτὸν τὸν κανόνα, γίνονταν περιστασιακὰ κάποιες ἐξαιρέσεις.

* * *

Μέχρι τὴν Ἀνοιξὴ τοῦ 1942, ὅλες οἱ ἐξοντώσεις τῶν Έβραίων στὴν **Οὐκρανία** διεξάγονταν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο. **Στὴν** συνέχεια, ὅμως, ἐκδόθηκαν διαταγὲς νὰ μὴν ἐκτελοῦνται μὲ πυροβολισμοὺς στὸ μέλλον τὰ γυναικόπαιδα, ἀλλὰ νὰ θανατώνονται μέσα σὲ **φορητὰ ἀε-**

ρίων. Παλαιότερα, δολοφονοῦνταν ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες –μὲ πυροβολισμό.

Τὰ φορητὰ ἀερίων, ἓνα νέο δολοφονικὸ ὄργανο, ἦταν κατασκευασμένα ἔτσι, ὥστε νὰ μὴν εἶναι ὀρατὸς ἀπ' ἔξω ὁ πραγματικὸς τους ρόλος. Ἐμοιαζαν μὲ ἀπλᾶ φορητὰ, ἀλλὰ ἦταν φτιαγμένα κατὰ τέτοιο τρόπο πού ὅταν ἐμπαινε σὲ λειτουργία ἢ μηχανή, εἰσέρχονταν στὸ κλειστὸ φορητὸ δηλητηριώδη καυσαέριο ἐπιφέροντας τὸν θάνατο μέσα σὲ 10 μὲ 15 λεπτά. Ὁ εὐφυῆς ἐφευρέτης ἦταν κάποιος Δρ. Μπέκερ πού ἔφερε καὶ τὸν βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ τῶν SS καὶ ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπικεφαλῆς τοῦ ὄρχου ὀχημάτων τοῦ Einsatzgruppe τοῦ Ὀλεντορφ.

Οἱ ναζὶ ἦταν εἰδήμονες στὴν χρῆση εὐφημισμῶν καὶ ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ δολοφονίες, δὲν ἔλεγαν ποτὲ τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους. «Εἰδικὴ μεταχείριση», «ξεκλήρισμα», «ρευστοποίηση», «διαγραφή», «μετεγκατάσταση», «τελικὴ λύση», ἦταν ὅλα συνώνυμα τῆς δολοφονίας· καὶ ἔχει ἐνδιαφέρον νὰ διαλογιστοῦμε μὲ ποιά ἀθῶα περιγραφή προσδιορίζονταν αὐτὰ τὰ φορητὰ στὸ λεξιλόγιο τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν SS.

Μία πλήρης περιγραφή αὐτῶν τῶν φορητῶν καὶ τῆς λειτουργίας τους περιέχεται σ' ἓνα ἄκρως ἀπόρρητο ἔγγραφο πού ἀπέστειλε ὁ ἐφευρέτης στὸν ἀντισυνταγματάρχη τῶν SS Ράουφ, ἓναν ἀνώτερο ἐπιτελικὸ ἀξιωματικὸ τοῦ RSHA, ὅπου ἀνέφερε τίς τελικὲς τους δοκιμὲς καὶ τὴν μετασκευή τους.

Ὁ Μπέκερ ἀνέφερε ὅτι οἱ δοκιμὲς καὶ τῶν δύο τύπων φορητῶν, τῶν Σειρῶν I καὶ II, εἶχαν ὀλοκληρωθεῖ καὶ ὅτι εἶχαν γίνεῖ προσαρμογὲς καὶ τροποποιήσεις.

Τὰ φορητὰ τῆς Σειρᾶς I θὰ λειτουργοῦσαν ἀνεξαρτήτως καιρικῶν συνθηκῶν. **Τὰ φορητὰ** τῆς Σειρᾶς II ἦταν ἄχρηστα μετὰ ἀπὸ μία ἔστω καὶ μικρὴ βροχόπτωση καὶ μπορούσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνο σὲ ἀπό-

λυτη ξηρασία.

Τὸ ἂν τὰ φορτηγὰ θὰ χρησιμοποιοῦνταν μόνο ὅταν ἦταν σταθμευμένα στὸ σημεῖο τῆς ἐκτέλεσης, ἦταν ἓνα ζήτημα ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀναλυθεῖ.

Υπῆρξαν πολλές δυσκολίες.

Καταρχάς, τὰ φορτηγὰ ἔπρεπε νὰ ὀδηγοῦνται ἕως τὸ σημεῖο ποὺ ἐπιλεγόταν συνήθως γιὰ τὴν ἐκτέλεση, τὸ ὁποῖο ἀπέιχε περίπου 16 χλμ. ἀπὸ κάποιον κεντρικὸ δρόμο καὶ ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν πῶς τὸ σημεῖο αὐτὸ καθίστατο ἀπροσπέλαστο ὅταν εἶχε βροχερὸ καιρὸ. Ἄν περπατοῦσαν ἕως ἐκεῖ τὰ θύματα, γίνονταν ἀμέσως καχύποπτα καὶ ἀτίθασα. Αὐτὸ ἦταν «ἀνεπιθύμητο». Ἡ μόνη λύση ποὺ συνέστησε ὁ Μπέκερ, ἦταν νὰ «τὰ φορτώσουν» στὰ ὀχήματα (ἔγραφε γιὰ τὰ θύματα λὲς καὶ ἐπρόκειτο γιὰ ἔμπορεύματα) καὶ νὰ τὰ μεταφέρουν στὸ σημεῖο.

Ο Μπέκερ ἔδωσε ὁδηγίες νὰ παραλλάσσονται τὰ φορτηγὰ τοῦ Einsatzgruppe D ὡς ρυμουλκούμενα τροχόσπιτα, τοποθετώντας μία σειρὰ παραθυρόφυλλων στὴν κάθε πλευρὰ τῶν μικρῶν φορτηγῶν καὶ δύο σειρὲς στὰ μεγαλύτερα.

Μολαταῦτα, τὰ φορτηγὰ ἔγιναν τόσο γρήγορα γνωστά, ποὺ σύντομα τόσο τὰ στρατεύματα ὅσο καὶ οἱ πολίτες ἄρχισαν νὰ τ' ἀποκαλοῦν «φορτηγὰ θανάτου» καὶ κατὰ τὴν γνώμη τοῦ Μπέκερ ἦταν ἀδύνατον νὰ κρατηθεῖ μυστικὸς ὁ σκοπὸς τους, ἀκόμη καὶ μὲ καμουφλάζ.

Τὸ τραχὺ ἔδαφος καὶ οἱ κακοτράχηλοι δρόμοι, ἀπ' ὅπου ἔπρεπε νὰ περάσουν γρήγορα τὰ φορτηγὰ, τὰ ἔκαναν νὰ κροταλίζουν καὶ χαλάρωναν τὶς ἠλώσεις καὶ τὶς μονώσεις τους. Αὐτὸ φυσικά, σήμαινε διαρροή ἀερίου καὶ ἔπρεπε νὰ ἐξετάζονται καὶ νὰ διορθώνονται συχνὰ ἀπ' τὰ συνεργεῖα τῶν μονάδων. Οἱ ὀδηγοὶ καὶ οἱ χειριστὲς εἶχαν ἐπίσης ἐντολὴ νὰ μείνουν μακριὰ, ὅταν ἦταν σὲ ἐφαρμογὴ ἢ ἐπιχείρηση παραγωγῆς τῶν ἀερίων, γιὰ ν' ἀποφεύγουν τὶς παρενέργειες ἀπ' τὴν διαρροὴ καπνοῦ.

Η ἀναφορὰ τοῦ Μπέκερ συνέχιζε ὡς ἑξῆς:

Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας γιὰ νὰ σᾶς ἐπιστήσω τὴν προσοχὴ στὸ ἐξῆς: Ἀρκετοὶ διοικητὲς ἔβαλαν τοὺς ἄνδρες τους νὰ ξεφορτώσουν τὰ πτώματα, ὅταν ὀλοκληρώθηκε ἡ διαδικασία παραγωγῆς ἀε-

ρίων. Υπάρχει μεγάλος κίνδυνος για την υγεία τῶν ἀνδρῶν στην συνέχεια – ἂν ὄχι ἄμεσα. Οἱ διοικητές, ὡστόσο, δὲν θέλουν ν' ἀνακαλέσουν αὐτὲς τὶς διαταγές, καθὼς φοβοῦνται ὅτι ἂν χρησιμοποιοῦνταν αἰχμάλωτοι, θὰ ἔβρισκαν κάποια εὐκαιρία ν' ἀποδράσουν.

Ἡ παραγωγή ἀερίων δὲν γίνεται πάντα μὲ σωστὸ τρόπο. Γιὰ νὰ γίνει ἡ δουλειὰ ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γρήγορα, ὁ ὀδηγὸς πατάει τὸ γκάτσι στὸ μέγιστο. Ἔτσι, τὰ θύματα πεθαίνουν ἀπὸ ἀσφυξία καὶ ὄχι ἀπὸ σταδιακὴ ἀπώλεια τῶν αἰσθήσεων καὶ νάρκωση ὅπως ἦταν προγραμματισμένο. Μὲ σωστὴ προσαρμογὴ τοῦ λεβιέ, ὁ θάνατος θὰ ἐπέρχεται γρηγορότερα καὶ οἱ αἰχμάλωτοι θὰ ἀποκοιμῶνται ἤρεμα. Προηγουμένως καὶ ἕως τώρα, τὰ πρόσωπα τῶν θυμάτων καὶ ἄλλες ἐνδείξεις, μαρτυροῦσαν πῶς πέθαιναν μὲ ἀγωνία.

* * *

Τὸ 1941, μόνον τὸν μῆνα Σεπτέμβριο, τὰ Einsatzkommandos τοῦ Ὀλεντορφ σκότωσαν 35.000 Σοβιετικούς πολίτες, κυρίως Ἑβραίους, στὴν περιοχὴ τοῦ Νικολάγιεφ.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐξοντώσεις ἀναφέρθηκαν ἀρμοδίως στὸ ἀρχηγεῖο μὲ κάθε λεπτομέρεια:

«Τὰ Einsatzkommandos συνέχισαν τὴν ἐκκαθάριση τῆς περιοχῆς ἀπὸ ἑβραϊκὰ καὶ κομμουνιστικὰ στοιχεῖα. Τὴν περίοδο πού καλύπτει αὐτὴ ἡ ἀναφορὰ, δηλαδή ἀπ' τὶς 16 ἕως τὶς 30 Σεπτεμβρίου 1941, ἐκκαθαρίστηκαν ἀπ' τοὺς Ἑβραίους οἱ πόλεις Νικολάγιεφ καὶ Χερσῶν καὶ οἱ ἀξιωματιοῦχοι πού παρέμειναν σ' αὐτὰ τὰ ἐδάφη¹ ἔτυχαν ἀνάλογης μεταχείρισης... Συνολικὸς ἀριθμὸς 35.782»².

Ἄλλοι 2.000 Ἑβραῖοι σκοτώθηκαν στίς 13 Ὀκτωβρίου 1941

1. Ἐννοεῖ τοὺς κομματικούς καὶ κρατικούς ἀξιωματούχους τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσης, οἱ ὅποιοι ἐγκλωβίστηκαν στίς κατακτημένες περιοχὲς λόγω τῆς γερμανικῆς προέλασης [Σ.τ.Ε.].

2. Ἀναφορὰ τοῦ RSHA πρὸς τὸν Φύρερ, στίς 2 Ὀκτωβρίου 1941.

ἀπὸ μονάδες τῆς SD, πὺν ἦταν προσκολλημένες στὴν στρατιὰ τοῦ Μανστὰϊν. **Αὐτὸ** ὑπῆρξε τὸ θέμα μιᾶς τυπικῆς ἀναφορᾶς τοῦ δημάρχου τῆς **Μελιτόπολης (Μελιτόπολ)** πρὸς τὸ ἀρχηγεῖο τῆς γερμανικῆς ὀπισθοφυλακῆς.

Ἡ ἀναφορὰ περιέγραφε τὴν ἀφίξη τοῦ προπορευόμενου ἀγῆματος τοῦ ἀρχηγεῖου στὴν πόλη, ὅπου εἶχαν ἀπομείνει 40.000 κάτοικοι. **Ἡ** SD σκότωσε ὅλους τοὺς Ἑβραίους, πὺν ἀριθμοῦσαν 2.000 ἄτομα.

Ἡ ἀναφορὰ ἐκκλίνει ἔτσι:

«Ο πληθυσμὸς ἐμπιστεύεται τὶς Γερμανικὲς Ἑνοπλες Δυνάμεις καὶ κυρίως οἱ Οὐκράνοι εἶναι εὐγνώμονες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους».

Μόλις 15 μέρες ἀργότερα, σκοτώθηκαν στὴν **Μαριούπολη**, ἄλλοι 8.000 Ἑβραῖοι.

Ὅταν εἰσέβαλαν σ' αὐτὴν τὴν πόλη τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, ἡ SD ἐκτέλεσε ὅλους τοὺς Ἑβραίους καὶ ὁ στρατὸς κατέλαβε τὰ ἄδεια σπίτια τους. **Τὰ** ρούχα τους, μεταφέρθηκαν σ' ἓνα στρατιωτικὸ νοσοκομεῖο, ἀφοῦ πρῶτα καθαρίστηκαν. **Τὸ** γερμανικὸ Φρουραρχεῖο διόρισε νέο δήμαρχο, καθὼς ἡ σύζυγος τοῦ τότε δημάρχου ἦταν –μέχρι νὰ πεθάνει– Ἑβραία.

* * *

Ὅταν οἱ Γερμανοὶ εἰσέβαλαν στὴν **Κριμαία**, ἄρχισαν νὰ δυσκολεύονται, ὅπως μαρτυρᾷ ἡ παρακάτω ἀναφορὰ τοῦ Einsatzgruppe:

Ἑβραῖοι: Ἡ **Συμφερούπολη**, ἡ **Εὐπατορία**, ἡ **Ἀλούστα**, τὸ **Καρασούμπαζαρ**³, ἡ **Θεοδοσία** καὶ ἄλλες περιοχὲς τῆς **Δυτικῆς Κριμαίας** ἀπαλλάχθηκαν ἀπ' τοὺς Ἑβραίους. **Μεταξὺ** 16 **Νοεμβρίου** καὶ 15 **Δεκεμβρίου** 1941, ἐκτελέστηκαν 17.645 Ἑβραῖοι. **Οἱ** φῆμες γιὰ ἐκτελέσεις σὲ ἄλλες περιοχὲς **δυσκόλεψαν** πολὺ τὴν κατάσταση στὴν **Συμφερούπολη**. **Οἱ** ἀναφορὲς γιὰ τὴν δράση ἐναντίον Ἑβραίων **διέρρευσαν** στα-

3. Ἡ σημερινή του ὀνομασία εἶναι Μπλιλογκόρσκ καὶ βρίσκεται σὲ ἀπόσταση περίπου 50 χλμ. στὰ ἀνατολικά τῆς πρωτεύουσας τῆς Κριμαίας Συμφερούπολης [Σ.τ.Ε.].

διακά είτε από Έβραίους που διέφυγαν είτε από κουβέντες που είπώθηκαν από απρόσεχτους Γερμανούς στρατιώτες.

Στην **Δυτική Κριμαία**, οι Γερμανοί υπολόγιζαν τὸν ἔβραϊκὸ πληθυσμὸς στὰ τέλη τοῦ 1942 σὲ 40.000 ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων περίπου τὸ ¼ ζοῦσε ἀκόμη στὴν **Συμφερούπολη**.

Στις ἀρχὲς Δεκεμβρίου 1941, ὁ σταθμὸς διοίκησης τοῦ Einsatzgruppe D εἶχε μεταφερθεῖ ἀπ' τὴν **Ὀδησσὸ** στὴν **Κριμαία** καὶ ἔδρευε στὴν **Συμφερούπολη**.

Ένα Einsatzkommando εἶχε ἤδη ὀλοκληρώσει τὴν προπαρασκευαστικὴ καταχώρηση σὲ μητρῶα καὶ τὸν διαχωρισμὸ τῶν Ἑβραίων καὶ ὁ Ὀλεντορφ ἐνημερώθηκε ἀπ' τὸν ἀξιωματικὸ-σύνδεσμο τῶν SS στὸ στρατηγεῖο τῆς 11ης Στρατιάς, ὅτι ὁ Στρατὸς ἀπαιτοῦσε νὰ ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἐκτέλεση ὄλων τῶν Ἑβραίων τῆς **Συμφερούπολης** πρὶν τὰ Χριστούγεννα.

Τὸ καθήκον ἀνατέθηκε στὸ Einsatzkommando II B τοῦ ὁποῖου ἐπικεφαλῆς ἦταν ὁ Κάρολ Ρούντολφ Μπράουνε. **Αὐτός**, μὴν μπορώντας νὰ ἐκτελέσει τὴν ἀποστολὴ μὲ τις ὑπάρχουσες μονάδες του, ἐπισκέφτηκε τὸν Κλάδο «Q» στὸ στρατηγεῖο τῆς στρατιάς γιὰ νὰ λάβει βοήθεια.

Καμιόνια, αὐτοκίνητα, μοτοσικλέτες, ὄδηγοι καὶ φρουροὶ τέθηκαν στὴ διάθεσή του ὑπὸ τὸν ὄρο, ὅτι οἱ στρατιῶτες δὲν θὰ συμμετεῖχαν στὶς ἐκτελέσεις, ἀλλὰ θὰ ἀξιοποιοῦνταν μόνο γιὰ σκοποὺς μεταφορᾶς καὶ ἀσφάλειας.

Στὴν συνέχεια, ἄρχισαν οἱ ἐκτελέσεις. **Οἱ** Ἑβραῖοι, ἄνδρες καὶ γυναικόπαιδα, συγκεντρώθηκαν σὲ σημεία σύναξης, μπῆκαν στὰ καμιόνια καὶ μεταφέρθηκαν μὲ φάλαγγες, μὲ τὴν κατάλληλη χρονικὴ ἀπόσταση μεταξύ τους, στὸν τόπο τῆς ἐκτέλεσης, ἓνα ἀντιαρματικὸ ὄρυγμα λίγο ἔξω ἀπ' τὴν πόλη. **Έκεῖ** ἐκτελέστηκαν. **Μέχρι** τὴν Τρίτη ἡμέρα, τοὺς ξεφορτώθηκαν ὄλους κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο.

Οἱ συνήθειες ρυθμίσεις τέθηκαν σὲ ἰσχύ ἀναφορικὰ μὲ τὴν διάθεση τῆς περιουσίας τῶν θυμάτων, ὅμως σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι, στάλθηκαν περίπου 120 ρολόγια στὴν 11η Στρατιὰ κατόπιν εἰδικοῦ αἰτήματος.

Έτσι, συνεχίστηκε τὸ μακελειὸ –μιὰ παράλογη, ἀδυσώπητη ἐξόντωση ἀθώ-

ων πολιτῶν— ἀπλῶς ἐπειδὴ ἦταν Ἑβραῖοι.

* * *

Ἦσαν, ὡστόσο, ὀρισμένοι Γερμανοὶ ἀξιωματοῦχοι ποὺ δὲν φοβοῦνταν νὰ ἐπικρίνουν τὴν μαζικὴ φύση τῆς δίωξης στὴν

Οὐκρανία, ἔχοντας ὅμως κίνητρα ἄλλων σκοπιμοτήτων.

Ὁ τοπικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Τμήματος Βιομηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ στὸ Βερολίνο, ἀνέφερε τὴν βιομηχανικὴ κατάσταση στὸ «Reichskommissariat» τῆς Οὐκρανίας στὸν ἀντίστοιχο ἐπικεφαλὴς του, Στρατηγὸ Τόμας.

Ἡ ἀναφορὰ δὲ στάλθηκε μέσω ἐπίσημων διαύλων καὶ εἶχε τίτλο: «Πρὸς προσωπικὴ πληροφόρηση τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Τμήματος Βιομηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ».

Τὸ περιεχόμενό της δὲν ἀφήνει καμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ὀδήγησαν τὸν συντάκτη της νὰ προσπεράσει τοὺς κοινούς διαύλους.

Ὁ ἴδιος, λέει τὰ ἑξῆς:

Ἡ στάση τοῦ ἐβραϊκοῦ πληθυσμοῦ ἦταν ἐξαρχῆς ἰδιαίτερα ὑπάκουη. **Προσπάθησαν** ν' ἀποφύγουν ὅτιδήποτε θὰ δυσαρεστοῦσε τὴν γερμανικὴ διοίκηση. **Εἶναι** περιττὸ νὰ λεχθεῖ, ὅτι ἐνδόμυχα μισοῦσαν τόσο τὴν διοίκηση ὅσο καὶ τὸν στρατό μας, κάτι ποὺ δὲν προκαλεῖ ἔκπληξη. **Δὲν** ὑπάρχει, ὅμως, καμία ἀπόδειξη πῶς οἱ Ἑβραῖοι ἐμπλέκονταν σὲ πράξεις δολιοφθορᾶς, παρὰ τὸ ὅτι ὑπῆρχαν ὀρισμένοι σαμποτέρ μεταξύ τους, καθὼς καὶ μεταξύ τῶν Οὐκρανῶν. **Δὲν** μπορούμε νὰ ποῦμε, πάντως, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἀποτελοῦσαν κίνδυνο γιὰ τὶς Γερμανικὲς Ἔνοπλες Δυνάμεις. **Ἡ** ἐβραϊκὴ συνολικὴ παραγωγικότητα, ποὺ ἦταν ἀποτέλεσμα ἀπλῶς ἑνὸς συναισθήματος φόβου, ἦταν ἱκανοποιητικὴ γιὰ τὰ στρατεύματα καὶ τὴν γερμανικὴ διοίκηση.

Ὁ ἐβραϊκὸς πληθυσμὸς παρέμεινε ἀνενόχλητος γιὰ ἓνα μικρὸ διάστημα μετὰ τὶς μάχες. Ἀργότερα ὅμως, εἰδικὰ ἀποσπασμένοι ἀστυνομικοὶ σχηματισμοὶ τοῦς σκότωναν καὶ ὀργάνωναν μαζικὲς ἐκτε-

λέσεις. Αυτό γινόταν πάντα δημόσια και, δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις πήραν μέρος έθελοντικά μέλη τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων. Ὁ τρόπος πού διεξήχθησαν αὐτές οἱ «ἐπιχειρήσεις», οἱ ὁποῖες περιλάμβαναν τὴν δολοφονία ἡλικιωμένων ἀνδρῶν καὶ γυναικόπαιδων, εἶναι φρικτός. Μέχρι τώρα, ἔχουν ἐκτελεστεῖ σ' αὐτὸ τὸ μέρος τῆς Οὐκρανίας περίπου 150.000 ἕως 200.000 Ἑβραῖοι: Κανείς δὲν ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας.

Συνοψίζοντας, θὰ λέγαμε ὅτι αὐτὴ ἡ λύση τοῦ Ἑβραϊκοῦ Ζητήματος –ὅπως ἐφαρμόστηκε στὴν Οὐκρανία– καὶ ἡ ὁποία βασίζεται ἐμφανῶς σὲ ἰδεολογικὲς θεωρίες, εἶχε τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα:

A. Ἐξόντωση ὀρισμένων περιπτώσεων «στομάτων» στὶς πόλεις.

B. Ἐξόντωση ἑνὸς τμήματος τοῦ πληθυσμοῦ, πού ἀναμφίβολα μᾶς μισοῦσε.

Γ. Ἐξόντωση ἄκρως ἀπαραίτητων ἐμπόρων, πού σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἦταν ἀναγκαῖοι, ἀκόμη καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Δ. Συνέπειες ἀναφορικὰ μὲ τὴν προπαγάνδα τῆς ξένης πολιτικῆς, οἱ ὁποῖες εἶναι ἐμφανεῖς.

Ε. Ἀρνητικὴ ἐπίδραση στὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα, σὲ κάθε περίπτωση, ἔχουν ἔμμεση σχέση μὲ τὶς ἐκτελέσεις.

ΣΤ. Ἀποκτηνωτικὴ ἐπίδραση στοὺς σχηματισμοὺς πού ὑλοποιοῦν τὶς ἐκτελέσεις.

Η ἀναφορὰ αὐτοῦ τοῦ ἔνθερμου ἀξιωματοῦχου, πού φαίνεται νὰ εἶναι ἀρκετὰ «συμπονετικός», εἶναι ἀποκαλυπτικὴ.

(Ἔπεται τὸ Μέρος Δ')